

החברותא

החברותא בטאנן פנימי להברים גליון מס 108 בס"ד ערש"ק בראשית כ"ז תשרי תש"ס

פציעים יקרים

בראשית ברא אלקים ס"ת אמ"ת. כל מחבר נותן בראש ספרו רמזו לשמו, אף הקב"ה קבע את חותמו בתחילת התורה - בשם הרבי בוגם מפשיסחא - כאן המקום להוסיף דברי רבנו יונה בשערי תשובה שאמ"ת מהוה תיקון לחלול השם.

בספר ארחות חיים להגאון ר' אליהו הכהן ז"ל מובא הסבר מדוע נרמזה האמת בסופי תבות של בראשית ברא אלקים ולא בראשי תבות. לרמז שאם תראה אנשים ההולכים בדרך הישרה ולכאורה לא מצליחים עקוב אחריהם לאורך הזמן ותראה שלשקר אין רגלים ואילו שפת אמת תיכון לעד.

וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד (א' 5) ... ואומרו בתיבת והנה... כי מה שהיה אז לצד מעשה ה' טוב היה מאד ואח"כ הוא האדם בקש חשבונות רבות לצד היות הבחירה בידו להרע או להיטיב ושלל הטוב ובמעשיו בחינת הרע אבל לצד מעשה ה' לא ברא אלא לצד הטוב.

(אור החיים הק')

צדיק תמים היה בדורותיו (י' 18) פרש"י יש דורשין לגנאי. יש אומרים כי נח עצמו דרש עצמו לגנאי שכן נח נשאר עניו ושפל רוח בעיני עצמו אע"פ שהיה הצדיק היחיד בדור שכולם רשעים. משום "שאת האלקים התהלך נח" בזכרו תמיד גדולת הבורא וממילא מעשיו לא היו נחשבים בעיניו. אם כי לגבי בני אדם היה צדיק מ"מ היה מעמיד את עצמו ביחס לבורא עולם ולפיכך נשאר "תמים" עניו ושפל רוח בעיני עצמו.

(נזר יוסף בשם פרי מגדים)

בראשית, איתא בזה"ק ירא בושתי. פירוש במשל אחד שיושב לפני המלך שיש לו בושתי גדולה ממנו עד מאינו מחשב אם המלך אוהב אותו כדי שיאהבנו, אלא מחשב גדולתו כדי שיבוש ממנו וזהו בראשית - ירא בושתי.

(כתר שם טוב)

ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור... היסורים והצער והדין הם קיום העולם וכשמקבלם באהבה נמתקין הדינים ונעשים חסדים טובים. לכך ויהי כשכבר נתפשט דינים הוא מורה כבידור על הצער. אבל ויהי סתם הוא עדיין לא נתפשט ויכול להשתנות מדין לרחמים מצדה לצהר.

(זהר חי במדרש הנעלם פר' וירא)

והייתם כאלקים וידעי טוב ורע (בראשית ג' ה) יסוד ההתדמות לעליון הוא התאחזות והתכללות גמורה בהש"ת. והדמוי הזה פועל על האדם שכל רצונו ומחשבתו יהיו רק לה' לברוך... אולם הנחש סילף את המטרה ואמר והייתם כאלקים - רק כאלקים שלא להתבטל לגמרי בפני המציאות העליונה כי אם להרגיש במציאות עצמית נפרדת מן המציאות העליונה...

(הרב י"מ הרלף זצ"ל)

ואדם אין לעבוד את האדמה. אם בן אדם מבטל את עצמו ל"אין" או "לעבוד את האדמה" אפשר לו לעבוד את ה' גם על ידי גשמיים ועניינים ארציים.

(דברי צדיקים)

הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב (בראשית ג') היצה"ר הנחש הקדמוני לוכד את האדם להיות ראש משריש גאווה בלבו להרים ראש. ועצה היא ואתה תשופנו עקב" תכריעהו ע"י עקב - עקב ענוה יראת ה'.

(אמר יואב)

למה חרה לך ולמה נפלו פניך (בראשית ד') לא שאל אותו על חטאיו שגרמו שלא שעה הקב"ה על קרבנו אלא על שהיה שרוי בעצבות כי העצבות היתירה על העבירה גרועה מן העבירה עצמה שכן היא גוררת אחריה עבירות נוספות. וזה שאמר הכתוב אם תיטיב תהיה בשמחה (כטוב לב המלך) שאת - תתעלה ותתרומם מנפילתך ו"אם לא תיטיב", תהיה בעצבות - לפתח חטאת רובץ - רובצים עליך חטאים אחרים.

(רב י"י. מרנר, מקוטא)

ולא להאמין לו, וע"י כך אין לו אחיזה
ונופל כל תוקפו, ואז מקבלים קשר וחיות
(חדשה) מהבורא.

אמר הרא"ש שליט"א לר' א"ג דהיום
(תשנ"ג) בשעה שטבל במקוה היה לו
התקפת לב קשה. ואמר שצריך להלחם
עם השווארץ יאהר שלא להכנע אליו,

נפש ע"פ שיחת הרא"ש ע"ק זכור, קש"ג. ע"פ אמונת החברים.

ואולם הזכר הוא המשפיע, ולכן כלל
ישראל היו עד שעמלק הגיע אליהם
בבחינת מלכות דלית ליה מגרמיה כלום,
דלא היו מציאות וחיו באמונה שכל רגע
הם מקבלים השפעה מהשי"ת. ואולם
עמלק עשה פירוד שטמאם שהם זכור
ויש להם מציאות נפרדת והם יכולים
להשפיע, וזה הפגם הגדול באמונה, ולכן
אין ה' שלם ואין הכסא שלם, כיון שפגם
במוח דבני ישראל, וזה הפשט בדרך
אפשר בדברי הרב, שהאדם אין לו
להיות מציאות כלל והוא בטל לגמרי,
ואפילו לא מציאות של רע, אלא בטל
לגמרי בלי שום הגדרה ופירוד מאתו
יתברך, וזהו מחיית עמלק, דהיינו גם את
העמלק אין לעשות מציאות נפרד
מהרבש"ע דהרי הוא מחייה את כולם,
ואם האדם ממשיך את הרבש"ע גם
בתוך העמלק עמוק עמוק בקליפות,
דאז יתפרדו כל פועלי און ונגלה ה' לבדו
ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד).

שאל השואל מהו מחיית עמלק, וענה
הרב שליט"א דהאדם צריך לשתוק ולא
לדבר מעצמו כלל, ואף לא לתת דיבור
על עצמו בין לטוב בין לרע, דעל ידי זה
נותן לעמלק מקום להתפס בו והם יונקים
את כל האדם וצריך לשתוק ולהשאיר
הכל לרבש"ע, וזהו מחיית עמלק, ע"כ
תוכן דבריו הקדושים שנאמרו בקיצור
נמרץ, (ואפשר להסביר דבריו הקדושים
ע"פ מה דפירשו בפי' זכור אשר קרד,
ופרש"י שהיה מטמאם במשכב זכור,
וכידוע קשה מאד פירוש, דידוע דכל
האומות כל חד וחד יונקת ממדה
מסוימת, והנה ישמעאל יונקים מחסד
וזה ממשיכם לענין שדיבר רש"י, ואולם
עמלק-עשיו- הוא מגבורה, והוא על
חרבך תחיה, וא"כ מה עירב רש"י זה
בזה, ואפ"ל, דרש"י מתכוין לומר דהרי
ידוע דיש שני בחינות זכרות ונקבות,
והנוק' לית ליה מגרמיה כלום, וכמאמר
הזוהר מלכות לית ליה מגרמיה כלום,

פתח והסביר להרג"ס על מה שקשה
 למה היתה צריכה הגאולה בזמן מרדכי
 ואסתר להיות דווקא ע"י שאסתר
 תתחתן עם אחשוורוש וע"י כך תצמח
 הישועה, ותי' ע"ז, כי בסעודת אחשוורוש
 כלל ישראל נהנה מסעודתו, ובאמת היה
 שייך שיאכלו בלי להנות כמי שכפאו שד,
 אך ע"י ש"נהנו" מסעודתו, הכניסו
 הקליפות בתוכם ממש, ולא היה עצה
 אלא ליכנס בתוך הקליפות ולהוציא
 משם היניקה שינקו מהקדושה. (וכמו
 במעשה דשכם בן חמור שדינה
 הצדקנית ינקה ממנו נשמת רבי חנינא
 בן תרדיון כמו שכתוב והארץ רחבת

וזה טעם כל הגלות כדי שידע האדם שמצור מוכן להיות בגלות, וככה נוהג בכל איש מישראל, וכן שמעתי מאא"ז מו"ר ז"ל כי אם היה אדם יודע באמת שהכל מהשי"ת לא היה מסתירין לו כלל וכל ההסתר כדי שלא ידמה שממנו הוא ודפח"ח, וצריך אדם לידע אף בעת רצון שיש לו קצת דביקות, עם כל זה לא יושכח ממנו שמוכן מצד עצמו לכל חטא ועון, רק בעזר השי"ת, וזה שכתוב למען תזכור כו' כל ימי חיך שהוא אף בשעה שנדבק בה' חיים, וכ"כ חז"ל לרבות

ליל ש"ק פרשת ויצא שאלתי אותו כיצד החזיק מעמד יעקב אבינו בקרבת לבן הרמאי? אמר הרא"ש שכאן אצל לבן הגיע לדרגתו הגבוהה ביותר, בהיפגשו עם לבן הרגיש בעצמו שהוא גם כן לבן! הוא ביטל את ישותו לגמרי וכך יכול לעבוד שם את ה' מבלי להתפעל מהסביבה והקליפה החזקה שפעלה שם, וזה הכוונה שאמר יעקב עם לבן גרתי, ותרי"ג מצוות שמרתי, איך שמרתי את המצוות - דווקא ע"י שגרתי עם לבן כאשר הרגשתי שגם אני לבן ואין בי שום נקודה חיובית והכל מהשי"ת הנותן לי חיל לעשות.

והמשיך יעקב למד בישיבת שם ועבר י"ד שנה בהתמדה שאין דוגמה - ועדיין לא הגיע לשלימותו האמיתית אלא בתקופת עבודתו אצל לבן הארמי, שהיו לו שם יסורים וכאבים גדולים להתגבר על הטומאה ששררה שם, ובלילות נדודים אמר פרקי תהלים כמו שאמרו חז"ל, ומזה הגיע לדרגתו יותר ממה שהגיע ע"י לימוד התורה לפני כן.

אמרתי לו הלא דוד המלך אמר ויסד את התהלים, וכיצד נאמר שזה הגיע אצל יעקב? אמר לי: אתה חושב שדוד המלך לקח נייר ישב וכתב את התהלים שלו כמו שמחברים ספרים, לא כך הדבר, היו לו לדוד המלך מכאובים עצומים עד שיצא מזה התהלים שנאמר והתנגן מאליו כמו כנור דוד שהתנגן מעצמו כמ"ש חז"ל (ריש ברכות). הוא אמר "ואני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד - הגיע מזה לשויתי הוי"ה לנגדי תמיד", ויצאו ממנו המלים "ואני תפילה", שהוא בעצמו היתה - התפילה הזאת בחינת טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך. וכך גם אצל יעקב אבינו שמתוך כל צרותיו וכאביו בתקופת לבן, והוא לא התרעם ולא התמרמר אלא נתן את כל יסוריו להשי"ת וכך יצאו ממנו פרקי תהלים.

יתן השי"ת ונוכל לעבדו מתוך שמחה וחסד ויחש פדותנו וגאולנו בב"א.

שהשמחה במעונם

מו"ר הרא"ש שליט"א להולדת הנינה
 הר"ר משה הרשטיק ומשפ' להולדת הנכדה
 הר"ר אלעזר הרשטיק ומשפ' להולדת הבת
 הר"ר שמעון ספרן ומשפ' להולדת הבן
 הר"ר נחום מילר ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר אבינעם כהן ומשפ' להולדת הבת
 הר"ר יעקב עמית ומשפ' להולדת הנכדה
 משפ' כהן להולדת הנכדה
 הר"ר יעקב עקשטיין ומשפ' להולדת הבן
 הר"ר משולם מורגשטרן ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר שמואל שכטר ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר מרדכי כהן ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר אהרן גרינצוויג ומשפ' להכנס הבן בעול המצוות

יו"ל ע"י
 מערכת החברותא
 שני 3
 טל: 02-5829688
 פקס: 02-5325477
 תד. 5080
 ירושלים 91050